

## **Dante Alighieri - Božanstvena komedija**

### **Ponešto o piscu:**

Dante Alighieri rođen je 1265. u Firenzi, a umro je između 13. i 14. rujna 1321. u Ravenni. Već kao mlad pjesnik istakao se u novom "slatkom stilu" (dolce stil nouvo), ali vrhunac svog stvaralaštva je za sigurno postigao "Božanstvenom Komedijom". Od drugih njegovih djela ističu se "Novi život" i "De vulgari eloquentia".

### **Najosnovnije crte fabule:**

Dante se na polovici života nađe u šumi. Dugo luta šumom i izađe iz nje, te dođe do nekog brijega. Krene prema vrhu, ali mu put zapriječe gepard, lav i vučica. On krene natrag, ali dođe Vergilije i povede ga za sobom. Vergilije mu objasni da ga je poslala Beatrice, lik iz Danteovog romana Vita nuova. Vergilije vodi Dantea kroz pakao i čistilište u raj. Pakao je Dante opisao kao devet krugova. U svakom krugu nalaze se duše grijешnika, a raspoređeni su po težini grijeha - što su grijesi teži to su krugovi niži i uži.

### **Prvi Krug**

U prvom krugu - Limbu nalaze se duše nekrštenih. Njihove duše se ne muče i jedina muka im je neispunjiva želja da vide Boga. Tu se nalaze djeca i antičke ličnosti koje su se rodile prije stvaranja kršćanstva; Homer, Ovidije, Vergilije...

### **Drugi krug**

U drugom krugu nalaze se duše ljubavnika, kojima vitla paklena oluja. Čuva ga Minos, a on ujedno i razvrstava teže grijешnike. U ovom krugu Dante razgovara s Franceskom i Paolom, ljubavnicima iz Ravenne.

### **Treći krug**

U trećem krugu muče se duše proždrljivaca. Njihove muke su da ih, polijegale po blatu, šiba kiša i snijeg dok ih Kerber, mitski čuvar Hada, rasčjetvoruje.

### **Četvrti krug**

U četvrtom krugu su duše raspinika i škrtaca. Oni psima guraju teške terete, a čuva ih Pluton.

### **Peti krug**

Peti krug je krug duša srditih i žestokih, koji su zagnjurenjeni pri vrhu, a ljeni se dave pri dnu. Čuva ih Flegija.

### **Šesti krug**

To je krug krivovjeraca koji su zakopani u vatrenim grobovima. Ovdje Dante priča s Farinatom i Cavalcantiem.

### **Sedmi krug**

Sedmi krug je podjeljen na tri pojasa. U prvom pojasu se nalaze nasilnici na bližnjega, a čuvaju ih kentauri, koji ih dok su uronjeni u Flagetont, rijeku od vruće krvi, gađaju strelicama. U drugom pojasu nalaze se samoubojice, koji su pretvorene u otrovno granje, te rasipnike, koji gonjeni Harpijama trče kroz šume samoubojica. U trećem krugu se na užarenom pijesku nalaze nasilnici protiv Boga, leže nepokretni nauzak, protiv prirode, moraju trčati i protiv rada, moraju sjediti. Ovdje Dante sreće Brunetta Latinija, protivnika prirode, njegovog učitelja i uglednog književnika, te mu on proriče da će biti progнан iz Firenze.

### **Osmi krug**

Metabolge ili zle jaruge, kako se još zove osmi krug pakla, sadržavaju deset rovova. U prvom rovu su zavodnici žena (njih bičuju đavoli), u drugom laskavci (zaronjeni u ljudsku nečist. U trećem rovi su simonisti - ljudi koji su prodavali ili kupovali crkvene časti, naglavce zabodeni u šuplju stijenu. Tamo Dante sreće Papu Nikolu III. U četvrtom krugu se nalaze vračevi i lažni proroci, koji hodaju unatrag, glave okrenute naopaku. U petom krugu su podmitljivci i varalice, zagnjurenjeni u vrelu smolu, a čuvaju ih vrazi. U šestom krugu su licemjeri, prisiljeni da hodaju pod debelim pozlaćenim kabanicama. U sedmom rovu su lupeži koji trče progonjeni od otrovnih zmija. U osmom krugu se himbeni savjetnici, a među njima Dante sreće Odiseja, koji mu opisuje svoje zadnje putovanje. U devetom rovu su sijači nesloge, koje vrag ranjava mačem, a u desetom rovu su krivotvoritelji, kažnjeni strašnim bolestima.

### **Deveti krug**

U deveti krug Dantea i Vergilija prenese div Anteja. Taj krug je podjeljen na četiri zone; Kain - zona izdajica rođaka, Antenori - zona izdajica domovine ili stranke, Tolomeja - zona izdajica gostiju,

Guidecca - zona izdajica svojih dobročinitelja.

U središtu Kocita, ujedno i središtu zemlje, nalazi se gorostasni Lucifer, koji je do pola zaronjen u led. Ima tri glave, a ispod svake po par ogromnih krila kojima stvara hladan vjetar. U ustima su mu Juda, Brut i Kasije.

Vergilije se s Danteom uspinje uz Luciferove noge do južnog pola i stiže do južnog pola, gdje se po Danteovoj viziji nalazi čistilište u obliku brda.

### **Tema djela:**

Tema je Danteova vizija trodnevnog putovanja kroz zagrobni život, tj. kroz pakao, čistilište i raj.

### **Simbolike:**

Dante - simbol grešnog čovjeka

Vergilije - simbol mudrosti i razuma

Beatrice - simbol božanske milosti i objave

mračna šuma - simbol grešnog života

### **Struktura:**

Božanstvena komedija se sastoji od tri dijela koji simboliziraju sveto Trojstvo. Svako dio se sastoji od 33 pjevanja, a "Pakao" ima jedno uvodno poglavlje tako da je ukupno sto pjevanja.

Strofe su sastavljene od po tri jedanesterca, od kojih se prvi rimuje s trećim, a drugi s prvim iz sljedeće strofe.

### **Karakterizacija likova:**

Francesca je griješnica iz poravednih razloga, a njena duša je bez ikakve sumnje čišća od mnogih koje stižu u raj. Njezina želja da moli s Paolom za Dantea samo dokazuje njenu dobrotu i nepripadnost paklu.

Farinata je u neku ruku proglašen krivovjercem iz zlobe. Njegovi protivnici su u stvari pravi krivci koji bi trebali trpjeti u paklu. Farinata je plemenit, i iako je protiv Dantea po političkom uvjerenju, on ga moli da razgovara s njim.

Pierre delle Vigne (trnovito stablo) je još jedan od ljudi koji nisu zaslužili pakao. Njegovo samoubojstvo nije u stvari njegova krivnja, već krivnja njegove okoline. U suštini je on dobar čovjek, koji se našao na krivom mjestu u krivo vrijeme.

Papa Nikola III je, za razliku od prošla tri griješnika, osoba koja je u potpunosti zaslužila pakao. Njegovi grijesi se ne mogu opravdati ničim osim pohlepom.

Odisej je još jedan griješnik, čija djela ovise o kutu gledanja. Općenito je on lukavštinom uništio Troju, ali ako se cijela stvar pogleda iz ugla Grka, napravio je veliko i hrabro junačko djelo.

Alberigo del Manfredi je okrutan čovjek, koji je bio u stanju ubiti rođaka, samo zbog osvete. Njegovo djelo nije bilo opravdano i zato je zaslužio da ode u pakao.

### **Mišljenje o djelu:**

Djelo je tajanstveno i mistično. U njemu se vide tragovi prethodnika i ljudi ondašnjeg vremena. Vrlo je naporno za čitanje, jer zahtjeva iznimnu koncentraciju i visok nivo opće kulture. Usprkos svemu tome nisam siguran da bi ovo djelo mogao proglasiti interesantnim. Sama ideja prolaska kroz čovjeku nedostupna mjesta je vrlo uzbudljiva, ali kompliciran stil je ipak učinio svoje i učinio ovo djelo nedostupno većini čitatelja.